

WELCOME

DIT DEDEN WE IN 2024 ~

VOORWOORD

2024 was een bijzonder jaar voor Welcome Stranger. Voor het eerst presenteerden we drie tijdelijke kunstwerken tegelijk, allemaal aan de oostkant van de stad. Ook betrokken we voorbijgangers en publiek op een nieuwe, intensievere manier via meet-ups en wandelingen. Welcome Stranger was zichtbaarder dan ooit.

Het jaar bracht niet alleen bijzondere kunstwerken, het was ook een jaar van waardevolle gesprekken en samenwerkingen. Samen met kunstenaars Jacob Dwyer, Sarah van Sonsbeeck, Kristina Benjocki en Stijn Verhoeff ontdekten we nieuwe werkwijzen en perspectieven. Daarnaast brachten gesprekken in klein gezelschap, met curatoren, kunstenaars en onderzoekers ons verdieping en inspiratie. De uitdaging om kunst in de openbare ruimte te laten ontstaan werd zo iets gezamenlijks.

De zichtbaarheid reikte verder dan de straat. De kunstwerken trokken niet alleen een breed publiek, maar kregen ook aandacht in lokale en landelijke media, van De Volkskrant en De Groene Amsterdammer tot Het Parool en NRC Magazine. Online verdubbelde het aantal bezoekers. Het gaf ons niet alleen een groter bereik, maar verstevigde ook onze positie als platform.

Net als voorgaande jaren ging het om wat er te zien was, maar ook om wat er bleef hangen: de ervaringen, de verbindingen, de gesprekken. De fysieke kunstwerken zijn verdwenen, maar hun ideeën en impact leven voort. Juist die nawerking motiveert ons om door te gaan, nieuwe projecten te ontwikkelen en nieuwe mensen te betrekken.

Met grote dank aan iedereen die heeft bijgedragen aan Welcome Stranger in 2024 – kunstenaars, bezoekers, partners, fondsen en ons team – kijken we uit naar de toekomst. We bouwen verder aan de meanderende lijn van kunstwerken op gevels en daken, met nieuwe en onverwachte ontmoetingen.

Ik kijk ernaar uit!

Amsterdam, maart 2025

Marianna van der Zwaag,
directeur-bestuurder

De Cijfers

aantal nieuwe kunstwerken	3
aantal maanden	3 1/2
aantal bezoekers in de straten	16.000*
aantal bezoekers online	45.368
aantal meet-ups	16
aantal bezoekers meet-ups	344 - 22.06 (33), 29.06 (1), 3.07 (22), 13.09 (39). 30.05 (46) 15.06 (15), 29.06 (12), 13.07 (22), 14.09 (8) 11.09 (22), 01.06 (52) 27.07 (10), 31.07 (16), 31.08 (46)

*een inschatting op basis van het aantal daadwerkelijke woon-/werkadressen, zie toelichting ook bij 'Publiek' .

Jacob Dwyer, Spreekbuis, metalen pijp, hoorn met speaker, 01.06.24 -15.09.24, foto: Natascha Libbert

WELCOME STRANGER 2026

Aan de oostkant van de stad Amsterdam - in de Spinozastraat, de Kleine Wittenburgerstraat en Het Laagt - ontwikkelden we drie kunstwerken. Ze vormden een voortzetting van de meanderende lijn van kunstwerken die we sinds 2020 door de stad maken. Iemand merkte deze keer op; het gaat bij Welcome Stranger zoals bij 'acupunctuur': er worden bewuste speldenprikken gezet op plekken waarvan je weet dat er ergens in het lichaam - in dit geval een straat, een stadsdeel, en soms misschien nog verder - een verruimend effect zal zijn.

Ook in 2026 was het simpele gegeven vertrekpunt van: een huis in de stad en daarmee samenhangend de wisselwerking tussen het privé-vertrek en de publieksruimte, openbaarheid en privacy. Kwesties waarvan de relevantie alleen maar is toegenomen. Welcome Stranger blijft ze daarom verkennen. Noties van privacy, gastvrijheid, vreemdeling zijn en bij een plaats horen hebben bovendien een nieuwe sociale en politieke betekenis gekregen. De kunstenaars met wie we in 2024 werkten waren Sarah van Sonsbeeck, Jacob Dwyer, Kristina Benjocki en Stijn Verhoeff. Hun werk kenmerkt zich door het persoonlijke perspectief (Sarah van Sonsbeeck, Jacob Dwyer) en door het verborgene (Kristina Benjocki en Stijn Verhoeff).

DE KUNSTWERKEN

Spreekbuis

In de Kleine Wittenburgerstraat liet Jacob Dwyer (1988) een knal groene spreekbuis vanuit het raam langs de gevel naar beneden lopen. (zie p. 4). Door een hoornvormige opening, op 135 cm boven de grond, hoorde je als voorbijganger de overpeinzingen van een wezen boven, in zijn huis. Je hoorde hem chips eten tussen de monologen door.

Toen we Jacob uitnodigden om deel te nemen aan Welcome Stranger wist hij, zoals zoveel mensen in deze stad, niet waar hij zou wonen als het zover was. Toch was het spannend voor hem om zich voor te stellen wat hij zou maken, want door deze gedachten kon hij zich een huis voorstellen. Hoe zou het eruitzien? Waar zou het staan? En hoe zou zijn werk functioneren op de gevel; die drempel tussen buiten en binnen. Het zette hem aan het denken over al die binnenruimtes die hij de afgelopen tien jaar zag, van onderhuur naar antikraak, van bank naar mezzanine, in zijn constante en schijnbaar hopeloze zoektocht naar betaalbare huisvesting. Restanten van al deze verblijfplaatsen kwamen in het kunstwerk terecht via woorden en geluiden.

Tijdens één van de 6 meet-ups bij *Spreekbuis* stond er een meisje, ongeveer 9 jaar oud, met haar ouders bij ons. Uit de hele specifieke vragen die ze stelde bleek dat ze minstens tweederde van het 50 minuten durende script beluisterd had. Ze stopte elke dag voor een paar minuten en luisterde terwijl ze naar school liep met haar ouders. Het is één van de vele ervaringen die we tegenkwamen.

Bij de laatste meet-up die we organiseerden vertelde Michiel Huijben, bestuurslid van de BPW (Bond Precaire Woonvormen) over de BPW en hoe deze opkomt voor de woonrechten van mensen die tijdelijk, onzeker of te duur wonen. Zijn bijdrage contextualiseerde de spreekbuis binnen de huisvestingscrisis. Die middag richtte zich op hoe mensen zich verenigen om samen dingen op te lossen. Door deze saamhorigheid worden verandering en stabiliteit haalbaarder. Michiel's praatje ging naadloos over in een groepsdiscussie en lokte een aantal leuke gesprekken uit die uiteindelijk uitmonden in versplinterde anekdotes over huisvestingsproblemen onder het genot van een biertje. Iedereen heeft een verhaal en we lieten daarom een microfoon achter in de brievenbus en vroegen mensen om hun verhaal te delen door het door de klep in te spreken. Een sonisch document hiervan leeft voort na de de-installatie van het werk en is binnenkort online beschikbaar op de website van Welcome Stranger.

"The commission inspired me to step out of my comfort zone and bring my narrative-based practice into a physical realm. Through exhibiting the work on the side of my house I've developed genuine relationships with the people in my neighborhood. The commission provided a gateway into conversations and for me this is the most important thing. I now know everyone in my block. The work has opened up new ways of working to me as well as direct new opportunities such as another public commission."

- Jacob Dwyer, januari 2025

Sarah van Sonsbeeck, Keep Up the Good Work!, Spinozastraat 9 III, technische productie en installatie: Artvark/Tom Jaspers, foto: Gert Jan van Rooij

Keep Up the Good Work!

Iets verderop reikt voor Sarah van Sonsbeeck (1976) thuis verder dan je huis. Voor Welcome Stranger maakte ze een werk in het uitzicht van haar huis. Door het het zonlicht dat weerkaatst op de ramen van het tegenoverliggende Benno Premsela gebouw van de Hogeschool van Amsterdam, sturen de burens aan de overkant haar een boodschap in Morse code: "Ga zo door!" Dit vluchtige moment legt ze vast, ze verlengt de bemoedigende boodschap die het haar geeft. Afgelopen zomer deelde ze deze met voorbijgangers, studenten van de Hogeschool, buurtbewoners en bezoekers. Bewust plaatsten we het werk op zo'n manier dat ook zichtbaar was voor de vele mensen die dagelijks de Wibautstraat passeren, op weg naar school of werk en andersom.

In samenwerking met de Hogeschool van Amsterdam (HvA) nodigden we eerstejaars studenten Filosofie uit om een kunstwerk te ervaren en daar later in de klas, samen met de kunstenaar, over in gesprek te gaan. De docenten gaven terug dat ze hun groep niet eerder zo open hadden meegemaakt – extra bijzonder omdat deze studenten elkaar nog maar kort kenden.

"De raadselachtige kracht van het werk had een zeer diverse uitwerking: van mensen die dachten dat een student in het Benno Premselahuis aan het seinen was, tot mensen die dachten echt zonlicht te zien. Tijdens onze 'meet en greet' momenten op straat deelden mensen zeer ontroerende persoonlijke verhalen over belangrijke momenten in hun leven dat ze zichzelf moed in spraken."

- Sarah van Sonsbeeck, januari 2025

Kristina Benjocki en Stijn Verhoeff, *Het Hoogt en het Laagt*, still uit film, hier vind je [een link naar de film *Het Hoogt en het Laagt*](#).

Het Hoogt en het Laagt

Kunstenaars Kristina Benjocki (1984) en Stijn Verhoeff (1981) stapten voor Welcome Stranger uit de vertrouwde omgeving van hun huis en richtten zich op hun buurt: Het Hoogt en Het Laagt. In plaats van te werken vanuit hun eigen woning, kozen ze ervoor om de wijk zelf als uitgangspunt te nemen. Hun film draait om interviews, observaties en samenwerking met de gemeenschap, wat ook de vorm en inhoud van het werk heeft bepaald.

De korte film schetst de geschiedenis van het woningcomplex Plan van Gool in Amsterdam-Noord, waarbij zowel de architectuur als de levens van verschillende generaties bewoners centraal staan. De film was toegankelijk via een QR-code, maar werd ook op verschillende momenten live vertoond tijdens meet-ups. Deze bijeenkomsten vonden plaats in Bovenover 241, de enige overgebleven collectieve ruimte binnen het woningcomplex. Om zoveel mogelijk bewoners te bereiken, ontvingen alle 1100 huishoudens van Plan van Gool een persoonlijke uitnodiging voor zowel de film als de meet-ups.

De belangstelling voor deze bijeenkomsten groeide gestaag, met een ruime opkomst bij de laatste vertoning. Aansluitend op de film gaf Roel Griffioen, architectuurhistoricus en schrijver, een lezing. Zijn essays over kunst-, huisvestingsbeleid en gentrificatie verschenen onder andere in *De Correspondent*.

Gedurende de zomermaanden bleven Benjocki en Verhoeff in gesprek met hun medebuurtbewoners. Fragmenten hiervan worden binnenkort verwerkt in een podcast, die later te beluisteren zal zijn via de website van Welcome Stranger. Ook zal er een langere versie van de film volgen. Gesprekken met mogelijke samenwerkingspartners zijn inmiddels gestart, en eind 2024/begin 2025 wordt een concreet voorstel uitgewerkt, waarbij Welcome Stranger betrokken blijft.

Het Hoogt en het Laagt is de tweede samenwerking tussen Benjocki en Verhoeff, na hun film *While the Pile of Rubble Grows Towards the Sky* (2023). Mede dankzij de nieuwste film die ze voor Welcome Stranger maakten kregen ze een nieuwe opdracht van het Noordbrabants Museum.

ZICHTBAARHEID

In 2024 waren de kunstwerken en was Welcome Stranger zichtbaarder dan ooit. Zichtbaar als organisatie achter de kunstwerken kwam onder meer naar voren in de recensies in zowel de Groene Amsterdammer, De Volkskrant als Het Parool die allemaal ruim aandacht hieraan besteden. Ook in lokale media als de Uitkrant en op buurt Whatsapps waren we aanwezig. We merken daarvan de effecten, onder buurtbewoners, publiek maar ook bij kunstenaars. We worden gezien, geraadpleegd en benadert voor samenwerkingen. Een organisatie als bijvoorbeeld woningbouwvereniging Eigen Haard, een organisatie waarbij we nog flink moesten lobbyen om het werk van Jacob Dwyer te realiseren, staat nu open voor samenwerking.

Als kers op de taart kwam in oktober de publicatie in NRC Magazine, een voorpublicatie van het boek van Sascha Bronwasser, waar het kunstwerk van Esther Tielemans voor Welcome Stranger uit 2021 de aanleiding was voor een kort verhaal. Het bevestigde voor ons dat de kunstwerken van Welcome Stranger een langer leven hebben.

BK informatie, met een landelijke bereik, nam alle kunstwerken van Welcome Stranger vanaf 2020 op in het beeldverslag in hun december-editie. Hieronder links naar de landelijke publicaties. Aankondigingen en vermeldingen in de Uitkrant, op buurt Whatsapps en dergelijke zijn hier niet meegenomen.

- ['Omgevingsgeluiden', De Groene Amsterdammer, 22 augustus 2024, Joke de Wolf](#)
- ['Kunst om vanaf de stoep te bewonderen', Parool, 19 juli 2024, Jan Pieter Ekker](#)
- ['Jacob Dwyers 'Spreekbuis' is eenrichtingsverkeer, maar werkt toch verbindend.' - Volkskrant, Marsha Bruinen 30 juni 2024](#)
- ['Geluk', NRC Magazine, oktober 2024, Sacha Bronwasser - over nabeeld, naleven van Welcome Stranger kunstwerken.](#)

PUBIEK, VOORBIJGANGERS, BEZOEKERS EN DEELNEMERS AAN DE MEET-UPS: ERVARINGEN EN AANDACHTSPUNTEN

In 2024 bracht Welcome Stranger veel teweeg bij het publiek. De impact op de betrokken kunstenaars is al benoemd, maar wat betekende het project voor de bewoners, voorbijgangers en bezoekers?

De voorbijganger en de bezoeker

De kunstwerken in Noord (Plan van Gool) en Oost (Spinozastraat, Kleine Wittenburgerstraat) waren voor iedereen toegankelijk en bereikten daarmee een breed publiek. Naast bezoekers die bewust naar de kunstwerken of onze georganiseerde ontmoetingen kwamen, waren er veel mensen die de werken in het voorbijgaan ontdekten en ervoeren. Dit waren onder andere buurtbewoners, studenten en werknemers van nabijgelegen scholen, bedrijven en kantoren, maar ook (inter)nationale bezoekers en toeristen.

Exacte bezoekersaantallen hielden we niet bij. De kunstwerken bevonden zich in de openbare ruimte, wat maakte dat het niet mogelijk was om exacte bezoekersaantallen bij te houden. Eén van de drie werken bevond zich op een drukbezochte locatie: het kunstwerk van Sarah van Sonsbeeck aan de Spinozastraat. Alle bewoners in de straten van en rondom de kunstwerken werden huis-aan-huis geïnformeerd over de kunstwerken en uitgenodigd om langs te komen en deel te nemen aan ontmoetingen op straat.

Meet-ups als katalysator voor ontmoeting

Dat kunst in de openbare ruimte gesprekken en ontmoetingen op gang kan brengen, werd bevestigd tijdens de twaalf meet-ups die we dit jaar voor het eerst organiseerden. Mensen die elkaar nog niet kenden, kwamen met elkaar in gesprek, net als verschillende standpunten en perspectieven. Dit eerste jaar was een verkenning, maar we zien potentie. In de komende edities gaan we de meet-ups verder verfijnen en ontwikkelen.

De meet-ups bracht verbindingen tot stand met de omgeving en de bestaande kunstwerken in de wijken. In Plan van Gool begonnen we bijvoorbeeld elke bijeenkomst bij *Ontmoetingsplaats (Forum)*, een kunstwerk uit 1976 van Shinkichi Tajiri. Dit werk, dat uitnodigt tot gebruik en ontmoeting, sloot aan bij de kernideeën achter zowel de buurt als de film van Kristina Benjocki en Stijn Verhoeff. Die historische en artistieke gelaagdheid zorgde ervoor dat bezoekers verbanden legden tussen kunst, erfgoed en hun eigen leefomgeving.

Er ontstond beter zicht op actuele thema's zoals woningnood, motivatie en sociale verbondenheid. Tegelijkertijd zagen we waar onze aanpak nog versterking nodig heeft. Hoewel elke bijeenkomst nieuwe gezichten trok, werd ook duidelijk wie we níét bereikten. Hoe nodig je mensen uit? Hoe voer je een toegankelijk gesprek? De meet-ups in september, aan het einde van de reeks, voelden het meest 'gerijpt'. Die ervaring nemen we mee in de verdere ontwikkeling.

Kunst en educatie: samenwerking met het onderwijs

Ook binnen het onderwijs kreeg Welcome Stranger een plek. In samenwerking met de Hogeschool van Amsterdam (HvA) nodigden we studenten uit om een kunstwerk te ervaren en daar later in de klas, samen met de kunstenaar, over in gesprek te gaan. De docenten gaven terug dat ze hun groep nog niet eerder zo open hadden meegemaakt – extra bijzonder omdat de studenten elkaar nog maar kort kenden.

Een samenwerking met IMC Weekendschool bleek dit jaar logistiek te complex en kwam daarom niet tot stand. In toekomstige edities kijken we naar nieuwe mogelijkheden.

Online impact en het naleven van de kunstwerken

Naast de fysieke ontmoetingen en ervaringen in de stad zagen we ook online een groeiende betrokkenheid. Gedurende de periode dat de kunstwerken te zien waren (en de maand ervoor en erna) bezochten ongeveer 34.500 unieke bezoekers onze website. Van mei tot en met oktober waren dat er 27.502, en inclusief de omliggende maanden kwamen we uit op het totaal van 34.500.

Op Instagram groeide het aantal volgers met ruim 200 – een stijging die nog steeds doorzet en waarop we de komende maanden extra inzetten. Ook ons nieuwsbrief-publiek groeide: van 1.000 naar 1.400 abonnees. We merkten dat we via de nieuwsbrieven steeds sterker bouwen aan relaties en betrokkenheid.

Naast de kunstwerken in de stad krijgt een deel van het werk ook een digitaal vervolg. Opnames van gesprekken met buurtbewoners en het sonisch document bij het werk van Jacob Dwyer worden geïntegreerd in de online omgeving van Welcome Stranger. Zo ontstaat er een brug tussen het fysieke en het digitale: kunst die na afloop niet verdwijnt, maar blijft resoneren en nieuwe ingangen en verbindingen mogelijk maakt.

Een kunstwerk duikt op in literatuur

Een door Welcome Stranger geïnitieerd kunstwerk kreeg in 2024 een nieuw leven in de literatuur. In het najaar verscheen het nieuwste boek van Sacha Bronwasser, *De lotgevallen*, waarin een van de verhalen is geïnspireerd op het tijdelijke kunstwerk *Scenery* van Esther Tielemans. Dit werk werd tijdens de pandemie op uitnodiging van Welcome Stranger gerealiseerd en leeft nu voort in fictie.

Bronwasser onthult in haar verhaal de intieme, verborgen levens achter de ramen die *Scenery* omlijstte, en legt subtiele verbindingen bloot tussen kunst, ruimte en menselijke ervaring. Zoals ze zelf zegt: *"Kijken naar kunst brengt mijn gedachtenstroom op gang—het is een andere manier om de werkelijkheid te benaderen."*

Dit sluit naadloos aan bij hoe wij de impact van onze tijdelijke installaties zien: kunst verdwijnt misschien fysiek, maar blijft inspireren, voortleven en nieuwe perspectieven openen.

ORGANISATIE & SAMENWERKINGEN

Welcome Stranger bleef in 2024 een compacte en veerkrachtige organisatie, waarin artistieke ambities met zorg en aandacht werden gerealiseerd. Het tot stand brengen van de kunstwerken en het onderhouden van contact met kunstenaars vergde tijd en toewijding.

Om de organisatie te versterken, vroegen we in 2024 een meerjarige ondersteuning aan bij het Amsterdams Fonds voor de Kunst (AFK). Hoewel deze aanvraag niet werd gehonoreerd, blijven we werken aan een duurzame organisatie en financiële basis.

Samenwerking blijft een belangrijke pijler. Door sterke partnerschappen aan te gaan, blijft Welcome Stranger flexibel en wendbaar, terwijl we stevig verankerd blijven in de stad. In 2024 kreeg de eerder geplande samenwerking met IMC Weekendschool Amsterdam West geen doorgang, omdat alle kunstwerken zich aan de oostkant van de stad bevonden. In de toekomst zetten we deze samenwerking voort, net als de verdere uitwerking van onze samenwerking met vereniging Hendrick de Keyser, die in ontwikkeling is.

RAAD VAN TOEZICHT

Eind 2024 bestond de Raad van Toezicht van Welcome Stranger uit:

Saskia Janssen (voorzitter) – kunstenaar

Simon Wald-Lasowski – kunstenaar

Wytske Visser (secretaris) – coördinator Publieksprogramma Museum De Lakenhal

In het eerste kwartaal van 2024 nam Lia Gieling, curator en initiator van Cargo in Context, afscheid van de Raad. Zij werd in het najaar opgevolgd door Simon Wald-Lasowski - kunstenaar.

De leden van de Raad ontvangen geen vergoeding voor hun werkzaamheden. In 2024 kwam de Raad vier keer bijeen: op 21 april, 3 juli, 25 september en 11 december.

FINANCIËN

Het jaar 2024 werd afgesloten met een negatief resultaat van €3.045,20. Dit onderstreept de noodzaak om het financiële fundament van Welcome Stranger verder te versterken.

In 2024 werd Welcome Stranger financieel ondersteund door Mondriaan Fonds en AFK. Voor het programma in 2025 doen we opnieuw een beroep op projectsubsidies, waarbij we flexibel kunnen opschalen of afschalen afhankelijk van de beschikbare middelen. Daarnaast blijven we ons oriënteren op het werven van particuliere donaties, voor mensen die Welcome Stranger een warm hart toedragen.

Jaarrekening 2024							
	2024	2023	2022		2024	2023	2022
activa				passiva			
vaste activa				eigen vermogen	€ 11.237,76	€ 14.251,02	€ 13.841,43
vlottende activa				vreemd vermogen			
saldo rekening-courant	€ 8.177,23	€ 11.222,43	€ 10.813,76				
saldo spaarrekening	€ 368,12	€ 364,28	€ 364,17				
saldo bedrijfsspaarrekening	€ 2.692,41	€ 2.664,31	€ 2.663,50				
	€ 11.237,76	€ 14.251,02	€ 13.841,43		€ 11.237,76	€ 14.251,02	€ 13.841,43

[illegible]

STRANGER

Website | www.welcomestranger.nl
INSTA | [_welcomestranger_](https://www.instagram.com/_welcomestranger_)